

ДЕТСКА ГРАДИНА «МЕЧТА»
2500 гр. Кюстендил, ул. «Бузлуджа» № 91
тел./факс: 078 550608, e-mail: info-1000058@edu.mon.bg

**ПРОГРАМНА СИСТЕМА
НА ДЕТСКА ГРАДИНА „МЕЧТА“**
За учебната 2023/2024 година

Утвърдена със заповед №489/14.09.2023 година
Директор:
/К. Илиева-Крумова/

СТРУКТУРА НА ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА:

- I. Подходи и форми на педагогическо взаимодействие.
 - 1. Подходи на педагогическо взаимодействие.
 - 2. Форми на педагогическо взаимодействие.
- II. Разпределение на формите на педагогическо взаимодействие.
 - 1. Разпределение на основните форми.
 - 2. Разпределение на допълнителните форми.
 - 3. Организация на учебния ден
- III. Механизъм за взаимодействие между участниците в предучилищното образование.
- IV. Тематично разпределение за всяка възрастова група.

Програмната система е част от стратегията на детската градина и подпомага за реализирането на стратегическите приоритети и осъществяването на мисията и визията на детската градина.

Програмната система на детска градина „Мечта“ се основава на концепцията, че детето е основна ценност и че всички участници в образователния процес трябва да подчинят професионалната си дейност на хуманизирането на отношението към детето, че детето трябва да бъде поставено в центъра на образователния процес и около него да се създават условия и възможности за развиване на неговите способности.

I. ПОДХОДИ И ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ.

Творческата реализация на педагогическо взаимодействие в детската ни градина има конкретен израз в използване на широк спектър от подходи и принципи на педагогическо взаимодействие. Педагогическите подходи в условията на предучилищното образование се базират на субект-субектното взаимодействие между педагогическия специалист, детето и родителя. Целта е детето да бъде

ДЕТСКА ГРАДИНА «МЕЧТА»
2500 гр. Кюстендил, ул. «Бузлуджа» № 91
тел./факс: 078 550608, e-mail: info-1000058@edu.mon.bg

равностоен партньор на педагога в процеса на педагогическото взаимодействие, действителен субект на своето собствено образование и развитие.

Водещ педагогически подходът е този за **глобалното образование**. Целите му са подчинени на способността на детето:

- ✓ Да осъзнае, че нищо не е универсално;
- ✓ Да различава и уважава различни гледни точки;
- ✓ Да признава правото на другия да притежава различно мнение от неговото, на това да не му дава право на отрицание;
- ✓ Да знае, че всеки носи своя субективен поглед към света и др;

Възрастовият подход е подчинен на целите на хуманизация на педагогическата работа с децата. Неговите развиващи функции се свързват с необходимостта от отчитане на възрастовите особености във физическото и психическо развитие на **детето**.

Информационният подход при педагогическото взаимодействие очертава няколко основни акцента, свързани с организацията на информационното въздействие, със специфичните за възрастта информационни процеси и с развиващия характер на информационното въздействие. Това определя необходимостта от организиране на информационното въздействие на три основни равнища :

А/информационно въздействие възрастен - дете и връстник - връстник;

Б/ включване на дозирана по тема информация;

В/ усвояване на различни знакови системи (ограмотяване).

Необходимостта от **интегралният подход** е обусловено от отказа на дейностите като самостоятелни структури на програмното съдържание. На тяхно място се създава интегрален образ (картина) на света. Обектите в тази картина са групирани по т. наречените енциклопедични теми.

Ситуационният подход отразява дейностния характер на усвояване на знанията. За целта се използват не само житейски, но и лабораторни (студийни) ситуации, а в отделни случаи и фантазии нереални ситуации.

Съчетаването на интегралния със ситуационния подход дава възможност да се използват по-динамични и по-гъвкави структури на социализация.

Игровият подход се определя от иманентното присъствие на играта в цялостната организация на живота на децата. Прилагането на този подход чрез богато разнообразие от игри е свързано със създаването на своеобразен емоционален комфорт за детската личност.

Личностно-ориентиран подход - Личностната ориентация изисква в детската градина да се осигурят на детето условия за неговия личностен растеж, за интересно и радостно битие. Затова един от най-сложните проблеми е да се предостави на детето право да бъде самото себе си, а не такова, каквото искат да го видят възрастните. Това изисква зачитане уникалността на личността на всяко дете и идеята е не власт над детето, а неговата защита и създаване на определено пространство за свобода на личността. Детето вече не е обект на възпитателни въздействия, а активен, равнопоставен субект в процеса на педагогическото взаимодействие.

Водещ психологически подход е **рефлексивният**, който се разгръща в своите четири аспекта: интелектуален, комуникативен, личностен и кооперативен. Осъзнаването се разглежда като средство и елемент на отделните аспекти на рефлексията. Детето осъзнава обекти и явления от заобикалящата го действителност. Рефлексивният подход предполага детето не просто да осъзнае определена

ДЕТСКА ГРАДИНА «МЕЧТА»
2500 гр. Кюстендил, ул. «Бузлуджа» № 91
тел./факс: 078 550608, e-mail: info-1000058@edu.mon.bg

информация или част от образователното съдържание, но и да съумее да го приложи в житейска ситуация. Така детето осъзнава и ползата от знанията и от образованието въобще и повишава мотивацията си за образование.

Рефлексивният подход изисква прилагането на интерактивни технологии в основните и допълнителни форми за работа с деца и ученици, родители, помощник-възпитатели и помощник на учителя в условията на конкретната образователна среда, съобразно специфичните условия.

Практическата реализация на посочените подходи се осъществява чрез следните основни принципи: принцип на хуманност, за интегралност и системност, за енциклопедичност и за семиотичност.

Принципът за хуманност определя сътрудничеството като основна възпитателна тактика за общуване с децата. На практика отношението към детето като към равностоен партньор в условията на общуването отрича манипулативния подход към детската личност и създава условия за проява на по-висока хуманност във възпитателните действия и за "разширяване степента на свобода" на детската личност.

Принципът за интегралност и системност се свързва с даването на обща, интегрална представа за предметите и явленията от заобикалящия детето свят. Затова още на равнището на предварителната организация на познавателното съдържание е необходимо педагогическият специалист да обединява информация от различни направления на човешкото познание.

Принципът за енциклопедичност определя включването на разнообразна информация, разделена в трите основни групи : земя, вода, въздух, които са обособени в следните основни направления: природа, среда, създадена от човека, и социална среда. Тази многостранност на познавателната информация е адекватна на многостранната детска любознателност.

Прилагането на **принципа за семиотичност** осигурява на детето възможности да търси и да намира общото, в някои специфични семиотични системи. От друга страна, усвояването на различни знакови системи облекчава процесите за социализиране на детската личност, създава предпоставки за по-успешно адаптиране към непознатата за детето природна и социална среда.

Организационната форма **дейност в ситуации** създава възможности за реализиране на по-гъвкав и плавен, по-бърз, скокообразен преход по съдържание, методи и средства за организиране на система от педагогическо взаимодействие.

Програмната система **включва основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие** между учителя и детето. Те обхващат тематиката по четирите времена от концептуалното разпределение на познавателното съдържание. Те са астрономично време; физиологично време; психологическо време; историческо време.

Формите на педагогическо взаимодействие определят приоритетите на общуване между детето, родителя и учителя.

В педагогическата ситуация партниращи функции имат детето и учителя чрез и с помощта на родителя и неговите установки за обучение.

Педагогическата ситуация е основна форма на образование в условията на детската градина. Тя се състои от четири равнища със свои цел, методи, похвати, средства и резултат.

Цел на *първото равнище* е да се стимулира актуалната установка у детето за извършване на определена познавателна дейност.

Методът е разговор.

ДЕТСКА ГРАДИНА «МЕЧТА»
2500 гр. Кюстендил, ул. «Бузлуджа» № 91
тел./факс: 078 550608, e-mail: info-1000058@edu.mon.bg

Похвати: уточняващи и провокиращи въпроси, чрез които учителят извлича информация от детето за неговите очаквания за деня (или по темата) или за конкретният познавателен обект или явление.

Средства: художествена литература; детски енциклопедии; карта на България и карта на света; карта на национален парк, характерен за региона, в който се намира детската градина. Резултатът е свързан с уточняване от детето на обекта за изучаване и стимулиране на вътрешната мотивация за извършване на определена дейност.

Второто равнище стимулира ориентирането на детето в параметрите на изследвания познавателен обект или явление.

Методът е автодидактична игра. Съществуват различни типове и видове автодидактични игри. Автодидактичната игра се разгръща на четири равнища: упражнение; игрово упражнение с дидактичен компонент; игрово упражнение с игрови компоненти и същинската автодидактична игра.

Похвати: поощрение, указание, самооценка и др.

Средства: подходящи за типа и вида автодидактични игри.

Резултатът е свързан със създаване у детето на ориентировъчна основа към възприемане на конкретния познавателен обект или явление.

Третото равнище се отнася към философията на целеполагането в цялостната педагогическа технология на проблемната педагогическа ситуация. Целта е да се отделят от детето елементите в познавателния обект или явление и целеполагащата единица. Целеполагаща единица е онзи елемент, който носи основното свойство на познавателния обект и без който той не би могъл да съществува в план-екология.

Методи: графично и действено моделиране. Графичното моделиране изяснява формата на познавателния обект, а действеното - съдържанието (значението, семантиката). Учителят работи с определени етапи на графичното моделиране.

Похватите са общодидактични.

Средствата отговарят на потребностите на методите.

Резултатът е свързан с осъзнаване от детето на необходимостта от разглеждане познавателния обект или явление в план - "Природозащитна дейност".

Четвъртото равнище цели осъществяване пренос на знанията от детето за разглеждания познавателен обект или явление. Преносът е съществен елемент на "осъзнаването" като средство и елемент на интелектуалната рефлексия.

Методите са: елементарен опит; словесно-логическа задача; ценностно- нормативна игра; самостоятелна творческа задача ; интервю и др.

Похватите съответстват на използвания метод.

Резултатът се отнася към осъзнато конструиране от детето на разглеждания познавателен обект или явление, в план природозащитна дейност.

Допълнителни форми за педагогическо взаимодействие:

ДЕТСКА ГРАДИНА «МЕЧТА»
2500 гр. Кюстендил, ул. «Бузлуджа» № 91
тел./факс: 078 550608, e-mail: info-1000058@edu.mon.bg

Ателиетата се обособяват в групите по всички теми на познавателното съдържание на програмната система. Важни елементи на ателието са: името му, което определя вида на ателието; символът; девиза за децата, посещаващи това ателие; знаме; организацията на педагогическата среда; социалният климат и реализираното познавателно съдържание в него.

Името на ателието може да бъде с два адресата: учител и дете. Децата от групата сами измислят името на ателието, което да отговаря на неговия вид и поставени познавателни задачи.

Девизът е израз на мотивацията на детето за насочване към работа в съответното ателие. Той се измисля от децата с помощта на учителя.

Символът представлява съвкупност от знакове, които символизират вида, името и девиза на ателието. Децата осъществяват различни проекти за символ на ателие, като се избира най-подходящият. Това корелира с образно-схематичното мислене на детето, целеполагащо за неговото екологосъобразно поведение.

Знамето се изработва от децата, учителите и родителите. То може да има различна форма и големина и да бъде изработено от различен материал. Проектира се идеята на символа или той присъства като елемент в него. Цветовете на знамето съответстват на кодираната идея и стимулират установките на детето за участие в конкретното ателие.

Организацията на педагогическата среда може да бъде вътрешна и външна. Вътрешната педагогическа среда определя параметрите на взаимоотношенията: дете-дете; дете-учител; учител-родител; родител-дете.

Развлечението като допълнителна форма на педагогическото взаимодействие създава представата у детето за достатъчната и подредена информация както по отношение глобалността на образа на познавателния обект в дадената тема, чийто емоционален завършек е развлечението, така и по отношение на структурната цялост и практическата реализация на самото развлечение. Аналогично на четвърто ниво в проблемната ситуация и тук се цели осъществяване пренос на знанията, усвоени от детето за познавателния обект и по определената тема от образователното съдържание. Предвид рефлексивния подход като основен психологически подход в развлечението като една от формите на педагогическо взаимодействие преносът е значим компонент от “осъзнаването”.

На базата на изброените подходи и принципи на работа педагогическият екип на ДГ „Мечта“ избира да работи с познавателните книжки „Ръка за ръка“ и „АБВ“ игри на издателство „Просвета – София“ - АД, защото те отговарят на философията на програмната система, по която се работи в ДГ.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимно свързани и формират комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и подържане на устойчива околна среда.

Начините и формите на осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование за различните възрастови групи са определени в програмната система на ДГ – интегрирано в обучението по образователни направления, а така също интегрирано и в допълнителните форми на педагогическо взаимодействие.

Времето за дейности по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование е разпределено по групите равномерно през цялата учебна година, разработено в програми за различните възрастови групи.

ДЕТСКА ГРАДИНА «МЕЧТА»
2500 гр. Кюстендил, ул. «Бузлуджа» № 91
тел./факс: 078 550608, e-mail: info-1000058@edu.mon.bg

II. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФОРМИТЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

1. Разпределение на основните форми на педагогическо взаимодействие.

направление	Целодневна организация			
	I възрастова група	II възрастова група	III възрастова група	IV възрастова група
БЕЛ	3	4	4	5
ОС	1	2	2	2
Математика	1	1	2	3
ИИ	2	2	2	2
Музика	2	2	2	2
КТ	1	1	2	2
ФК	3	3	3	3
Общ брой:	13	15	17	19

2. Разпределение на допълнителните форми на педагогическо взаимодействие.

В ателиетата се работи ежедневно. Развлеченията се провеждат най-малко веднъж месечно.

3. Организация на учебния ден:

1. Целодневна организация:

6:30-8:00 Прием на децата, работа по ателиета;
8:00-8:15 Утринна гимнастика;
8:15-8:45 Подготовка за закуска и закуска;
8:45-10:15 Педагогически ситуации;
10:15-10:30 Подкрепяща закуска;
10:30-11:30 Работа по ателиета, развлечения, разходки, СПИУ, допълнителни дейности заплащани от родители, игри на открито и др.
11:30-12:30 Подготовка за обяд и обяд;
12:30-15:00 Подготовка за следобеден сън и сън или индивидуална работа с деца, която не може да бъде повече от 30 минути;
15:00-15:45 Ставане от сън, следобедно раздвижване и следобедна закуска;
15:45-16:15 Педагогическа ситуация;
16:15-18:30 Работа по ателиета, развлечения, допълнителни дейности заплащани от родители, игри на открито и изпращане на децата;

ДЕТСКА ГРАДИНА «МЕЧТА»
2500 гр. Кюстендил, ул. «Бузлуджа» № 91
тел./факс: 078 550608, e-mail: info-1000058@edu.mon.bg

Забележка: Всяка възрастова група има своя организация на учебния ден. Примерния дневен режим за целодневната организация в детската градина и определените в тях дейности може да се променят в съответствие с интересите и потребностите на децата.

III. МЕХАНИЗЪМ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ.

Предучилищното образование като процес на възпитание, социализация и обучение на децата се осъществява при взаимодействие и сътрудничество с родителите.

Родителите са участници и партньори в предучилищното образование заедно с децата, учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

Сътрудничеството и взаимодействието между учителите, директорите и другите педагогически специалисти и родителите създават условия за постигане на целите по чл. 5 от Закона за предучилищното и училищното образование, както и за формиране на положително отношение към детската градина и мотивация за учене.

Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и детската градина се осъществяват, чрез:

1. индивидуални срещи в удобно за двете страни време;
2. родителски срещи;
3. присъствие и участие на родителите в процеса на предучилищното образование;
4. електронната поща на един от родителите;
5. родителски табла;
6. всеки път, когато конкретна ситуация или поведение на детето го прави необходимо;
7. сайта на ДГ;
8. други форми за комуникация.

Формите на сътрудничество се определят съвместно от директора, учителите, другите педагогически специалисти и родителите.

IV. ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА ВСЯКА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА.

При разработването на тематичните разпределения са отчетени: интересите на децата и спецификата на образователната среда; разпределението по образователни направления е ритмично и балансирано; включени са теми за постигане на отделни компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методи и форми за проследяване постиженията на децата.